

FENIX / PREPOROD

multimedijalna izložba

ŽUPNA CRKVA SV. FRANJE KSAVERSKOG
A. Šenoe 56, Vugrovec - Sesvete

3. 6. - 3. 7. 2021.

FENIKS / PREPOROD

Izlagati u zaštićenom spomeniku kulture kakav je crkva sv. Franje Ksaverskog u Vugrovcu izazov je koji privilegira, ali i obavezuje, ne samo poradi svoje dvostoljetne vremenosti i sakralnosti, već i stanja u kojem se sada nalazi, stanja razrušenosti i ogoljenosti. Prostora u kojem je donedavna odzvanjala Riječ Božja, klečalo pred Tijelom Kristovim, čula pjesma i žamor molitelja. Sada njime odzvanja tišina, ispunjava ga praznina i puni prašina. No, upravo time on nas inspirira i poziva na djelovanje. Na tračak ljudskosti i dodir umjetnosti.

Četrnaestero likovnih umjetnika, odazvalo se pozivu i poduprlo moju ideju da se vlastitim djelom referiraju na potresom oštećenu baštinu, ali i opću situaciju uzrokovanu pandemijom, ispunjenu osjećajima otuđenosti i beznađa, kada strah nadvladava duh i trne sve duhovno u čovjeku. No, umjetnost je, iako izolirana u svojim radnim prostorima/ateljeima, itekako bila živa, jer se rađala i živjela u umjetničkom djelu svog autora. Poput feniksa rodila se iz krhotina i pukotina ranjene baštine, regenerirala i duh i tijelo unatoč smrtnom virusu. Jer duh nikada umire, on je vječan. Stoga se i duhom oplemenjen i uzdignut dar, a istinska umjetnost to jest, izdiže iznad okolnosti, iznad apatije, iznad ruševine i boleštine, svjedočeći da se samo duhom živi možemo ponovno roditi. Poput feniksa izdići iz vlastitog pepela, sposobni gledati „u daljinu“.

Feniks je sveto mitološko biće, vatrena ptica koja se svakih 500 godina (u židovskoj predaji 1000 g), nakon što izgori, iznova rađa iz vlastitog pepela. Zbog ovakvog pučkog vjerovanja, feniks je u ranome kršćanstvu postao simbolom uskrsnuća, nerijetko slikan u blizini kršćanskih grobova kao jedan od glavnih simbola rane Crkve. Izljeći se kada je ozlijeđen, rađa se iz vlastite smrtnosti. O njemu govore i pišu i crkveni ovi, poput pape Klementa I, nazivajući ga čudesnim znakom uskrsnuća. „Kada dođe vrijeme njezine smrti, ova ptica sebi načini gnijezdo od miomirisra, uđe u njega i umre pa ponovno uskrsne. Zar nije divno i čudesno kako Stvoritelj svih stvari uzdiže one koji su mu ponizno služili u sigurnosti dobre vjere, kad nam već po ptici pokazuje veličinu svoje snage, kojom će ispuniti svoje obećanje?“ Znakovita je (i za nas kršćane) i židovska predaja koja tvrdi da je Eva, ljubomorna na besmrtnost i čestitost drugih stvorenja, svima ponudila zabranjeno voće, no jedino ga je feniks odbio pojesti. Zbog njegove vjernosti, Bog mu je darovao neobično dug život. Neki su u njemu vidjeli i simbol djevičanskog načina začeca, pa su ga smatrali simbolom Isusovog začeca u Marijinoj utrobi. Feniks je u cjelokupnoj kršćanskoj umjetnosti, osobito tijekom srednjega vijeka, bio i ostao trajan znak, a svojom ljepotom i simboličnošću privlači pozornost i danas. Nadilazi i prostor i vrijeme, simbolizirajući svugdje i uvijek besmrtnost, pobjedu nad svim nedaćama, ponovno rođenje, nadu i vjeru, postojanost i čestitost, vječnost i svjetlost. I čovjek se u pobjedi nad vlastitom nedaćom nerijetko poistovjećuje s feniskom, doživljavajući svaki svoj pad kao priliku za novim rođenjem, priliku da iz svega izvuče pouku i krene dalje, ne osvrćući se.

Mercedes Bratoš, Jovica Drobnjak, Andreja Hojnik Fišić, Ana Guberina, Irena Gayatri Horvat, Marijan Jakubin, Petar Koši, Dijana Nazor Čorda, Ivana Ožetski, Ivica Petraš, Petar Popijač, Deša Popović, Krunislav Stojanovski i Nada Žiljak, integrirali su ovo sveto biće u svoje djelo, ali ne kao motiv, već kao simbol novog rođenja, duhovnog preporoda koji će postati i zamašnjak regeneracije naše materijalne kulturne baštine, našeg kolektivnog nasljeđa, koje će se, zajedno sa svim našim razrušenim domovima, izdići iz vlastite ruševine i zasjati u novom sjaju. Jer u Božanskoj ljubavnoj vatri svijet je stvoren i u njoj će skončati kako bi se ponovno rodio. Čestit, vjeran, snažan i postojan. Poput feniksa.

Sanda Stanačev Bajzek

Impresum

nakladnik: **HULULK** za nakladnika: **Sanda Bajzek** stručni koncept i predgovor: **Sanda Stanačev Bajzek** postav: **Ivica i Tihomir Fišter** transport: **Darko Židak** dizajn i grafička priprema: **Tamara Brmbota** tisak: **GrafoLand d.o.o.**

